

नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूमा कार्यरत नेपाल प्रशासन सेवा,
लेखा समुहका कर्मचारीहरूको सुरुवात तथा काजसम्बन्धी मापदण्ड,
२०७३

महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
अनामनगर, काठमाडौं

महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
अनामनगर, काठमाडौं
२०७३

विभिन्न निकायमा कार्यरत नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समूहका कर्मचारीहरूको सरुवा तथा काजसम्बन्धी मापदण्ड - २०७३

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा १८ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ३६ मा व्यवस्था भएकोमा सोही बमोजिम हुने र ऐन तथा नियममा व्यवस्था नभएको अवस्थामा लेखा समूहमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सरुवा गर्दा कार्यालयको कार्य प्रकृति, कार्यबोझ एवं विभिन्न भौगोलिक क्षेत्र, कार्यसञ्चालन, आन्तरिक लेखा परिक्षण, केन्द्रीयस्तरको लेखासम्बन्धी अनुभव समेत दिलाउने उद्देश्यले सामान्यतया: निम्नानुसारका मापदण्ड अपनाई केन्द्रीय निकाय र अन्तरगत जिल्ला स्थित कार्यालयहरूमा काज तथा सरुवा गरिनेछ ।

क. सरुवा सम्बन्धमा:

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा १८ को उपदफा (३) मा तोकिए बमोजिमको कार्य अवधि समाप्त भएका कर्मचारीहरूलाई कार्यालयको कार्यबोझ, कार्य प्रकृति एवं कर्मचारी दरबन्दी समेतका आधारमा कार्यालयहरूलाई संलग्न अनुसूचीमा उल्लेख भए अनुसार देहाय बमोजिम विभाजन गरी निम्नानुसार सरुवा पदस्थापन गरिनेछ ।

- अ. अनुसूची १ बमोजिमका कार्यालयहरू: विकास निर्माणसंग सम्बन्धित, उच्च कार्यबोझ, श्रोत साधन र सुविधायुक्त साथै सरुवाको लागि अत्याधिक चाप भएका कार्यालयहरू ।
- आ. अनुसूची २ बमोजिमका कार्यालयहरू: विकास निर्माण संग सम्बन्धित, मध्यम कार्यबोझ, श्रोत साधन र सुविधायुक्त साथै सरुवाको लागि चाप भएका कार्यालयहरू ।
- ई. अनुसूची ३ बमोजिमका कार्यालयहरू: साधारण प्रकृतिको कार्यसंचालनका कार्यालयहरू ।

१ विभिन्न भौगोलिक क्षेत्र र विभिन्न प्रकृतिका कार्यालयको काममा अनुभव समेत दिलाउन निजामती सेवा ऐन नियम बमोजिम सरुवाको लागि अवधि पुरा भएका कर्मचारीलाई देहाय बमोजिम सरुवा गरिने छ:

- अ. अनुसूची १ का कार्यालयबाट अनुसूची ३ का कार्यालयहरूमा ।
- आ. अनुसूची २ का कार्यालयबाट अनुसूची ३ का कार्यालयमा र नभएमा अनुसूची २ वा अनुसूची १ (निजामति सेवा नियमावली २०५० को अनुसूची १६ को क बर्ग का जिल्लाहरू) का कार्यालयहरूमा ।
- ई. अनुसूची ३ का कार्यालयहरूबाट संभव भए सम्म अनुसूची १ का कार्यालयहरूमा र नभएमा अनुसूची २ का कार्यालयहरूमा ।

२ बुदा नं. १ बमोजिम सरुवा गर्दा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा १८ को उपदफा ७ मा व्यवस्था भए बमोजिम मिति २०६४।०४।२३ पछि नियुक्ती भएका राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूलाई ऐनको दफा १८(७) बमोजिम लोकसेवा आयोगबाट सिफारिस भएको विकास क्षेत्र तथा अञ्चलभित्र कार्यालयहरूमा बाहेक पाँच वर्ष सम्म अन्यत्र सरुवा गरिने छैन ।

३ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरूमा सम्भव भए सम्म कम्प्युटरमा ज्ञान भएका कर्मचारीहरूलाई सरुवा गरिने छ ।

- ४ सामान्यतया कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट एकै पटकमा आधा भन्दा बढि कर्मचारीको सरुवा गरिने छैन । यसरी सरुवा गर्दा First Come First Out को आधारमा गरिने छ ।
- ५ अनुसूची १ र २ का कार्यालयमा निजामती सेवा ऐन नियम बमोजिम न्युनतम सेवा अवधि पुरा गरेका तर हाल सम्म महालेखा नियन्त्रक कार्यालय वा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा कार्यानुभव प्राप्त नगरेका कर्मचारीहरूलाई महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरूमा सरुवा गर्न प्राथमीकता दिइने छ ।
- ६ अनुसूची १ का कार्यालयहरूमा हालको पदमा एक पटक निजामती सेवा ऐन र नियमावली अनुसारको सेवा अवधि पुरा गरिसकेका कर्मचारीहरूलाई तीन सरुवा अवधि व्यतित नभएसम्म सोही प्रकृतिको कार्यालयमा पुन सरुवा गरिने छैन । तर सडक आयोजना तथा कार्यालयहरूमा सामान्यतय कर्मचारीको सरुवा दोहोर्‍याइने छैन ।
- ७ दुर्गम स्थानमा श्रृजना भएका विकास तर्फका दरबन्दीमा पदस्थापना सरुवा गर्दा दुर्गम स्थानमै साधारण प्रकृतिका कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई प्राथमीकता दिइने छ ।
- ८ अनुसूची १ का कार्यालयहरूमा न्युनतम सेवा अवधि पुरा गरिसकेका कर्मचारीहरूलाई सरुवा गर्ने । साथै अन्य कार्यालयहरूको हकमा एउटै पदमा चार बर्ष भन्दा बढी अवधि नराखिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ९ कामको सिलसिलामा कारवाहीमा परेका वा कारवाही भैरहेका वा कारवाहीको लागि लेखी आएका कर्मचारीहरूलाई कम्तिमा १ एक सरुवा अवधिको लागि रिक्त दरबन्दिको आधारमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा केन्द्रीयस्तरका कार्यालयहरूमा सरुवा गरिनेछ ।
- १० जिल्ला स्थित लेखा समुहका कर्मचारीको काज तथा सरुवा सम्बन्धि समस्या उपर कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय प्रमुखको सिफारिसलाई समेत आधार मानिनेछ ।
- ११ महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कुमारीचोक तथा केन्द्रीय तहशिल कार्यालय, निवृत्तभरण व्यवस्थापन कार्यालय, दुर्गमका कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र दुर्गमका अनुसूचि १ र २ बाहेकका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्यक्षमता समेतको आधारमा अनुसूची १ बमोजिमका कार्यालयमा सरुवा गर्न प्राथमिकता दिइने छ ।
- १२ सरुवा निर्णय भएको २१ दिन भित्रमा रमाना लिई तोकिएको कार्यालयमा हाजिर हुन गए नगएको अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३ महालेखा नियन्त्रक कार्यालय वा अन्य कार्यालयमा पूल दरबन्दी रही अन्य कुनै कारणले लामो समय आयोजनाको कार्यालयमा काजमा रहि काम गरेका कर्मचारीहरूको हकमा काजमा कार्यरत रहेको मिति देखिनै PIS Update गरी सरुवाको आधार लिइनेछ ।
- १४ अनुसूची १ र २ अन्तरगतका कार्यालयमा लेखा प्रमुखको दरबन्दी रिक्त भएको अवस्थामा १ महिना भित्रमा पदपुर्ती गरिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- १५ अनुसूचि १ र २ मा उल्लिखित कार्यालयहरू सबै पदका लागि समान कार्यवोझ, श्रोत साधन र सुविधायुक्त नहुन सक्ने हुँदा लेखा प्रमुख बाहेक अन्य कर्मचारीहरूको सरुवा गर्दा कार्यालयले कार्यालयको प्रकृति हेरी आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

ख. काज सम्बन्धमा:

निजामती सेवा ऐन तथा नियममा उल्लेखित प्रावधानको प्रतिकूल नहुने मरी देहायको अवस्थामा काज राख्ने व्यवस्था गर्ने:

- १ कुनै कार्यालयमा लेखा सम्बन्धी दरबन्दी रिक्त भएमा सम्भव भएसम्म सम्बन्धित जिल्लाको कार्यबोझ कम भएका कार्यालयबाट कर्मचारी खटाई आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने । सम्बन्धित जिल्लाको कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट सम्बन्धित जिल्लाका कार्यबोझ कम भएका कार्यालयबाट कर्मचारी खटाई आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य सञ्चालनको व्यवस्था गर्न सम्भव नभएको भनी कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले जानकारी दिएमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट काजमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने ।
- २ कुनै विकास आयोजनामा श्रृजना भएको नयाँ दरबन्दी वा रिक्त भएको दरबन्दीमा लेखा समूहका कर्मचारीहरूको माग भएको अवस्थामा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट कर्मचारी खटाई आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी काम काज गराउने ।
- ३ स्थायी दरबन्दीमा रहेको कर्मचारी तीन महिनाभन्दा बढी अवधिको लागि अध्ययन वा अन्य विदा लिई बसेको अवस्थामा उक्त दरबन्दीमा अन्य कर्मचारीलाई काज खटाउन सकिने
- ४ उपत्यका भित्रका कार्यालयहरूबाट उपत्यका बाहिरका कुनै वर्गका कार्यालयहरूमा सरुवा भएका कर्मचारीहरूलाई स्वास्थ्यको प्रतिकूल अवस्था, आशोच वारेको, परिवारका सदस्यहरूलाई कडा रोग लागि उपचाररत सम्बन्धित अस्पतालको सिफारिस भएको अवस्थामा बाहेक उपत्यका भित्रका कुनै पनि कार्यालयमा काजमा राखिने छैन ।
- १६ नयाँ सृजना हुने दरबन्दी: नयाँ आयोजना तथा कार्यालयहरूमा नयाँ दरबन्दी सृजना भएको अवस्थामा म.ले.नि.का.ले यस्ता दरबन्दीलाई उपयुक्त अनुसूचीमा तत्कालै समावेश गर्ने छ ।
- १७ मापदण्ड पालना, गुनासो उजुरी: सरुवाको शिलशिलामा यस मापदण्ड पूर्ण पालनाका लागि सम्बन्धित सबै पक्ष जिम्मेवार हुनुपर्नेछ । यस सम्बन्धमा कुनै गुनासो भएमा यस कार्यालयका निर्णकर्ता समक्ष उजुरी गर्न सकिनेछ ।
- १८ संशोधन र परिमार्जन: यो मापदण्ड महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले सरोकारवाला पक्षहरूसंग आवश्यक छलफल गरी समयानुकूल परिमार्जन वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

सि.न.	उपसचिव(लेखा)को हकमा
<u>क समुह (तुलनात्मकरूपले उच्च कार्यबोझ, श्रोतसाधन र सुविधायुक्त साथै सरुवाको चाप भएका)</u>	
१	परराष्ट्र मन्त्रालय
२	संसद सचिवालय
३	संघीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय
४	लोक सेवा आयोग केन्द्रिय कार्यालय
५	सडक विभाग
६	सडक आयोजना/योजनाहरू (मध्य पहाडी लोकमार्ग, काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार आदी)
७	आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय एडिभि
८	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
९	खानेपानी आयोजनाहरू (काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड, मेलम्ची खानेपानी , दाश्रो साना शहरी आदी)
१०	सिंचाई आयोजनाहरू (सिक्टा, रानिजमरा)
११	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
१२	स्वास्थ्य सेवा विभाग ।
१३	राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र
१४	अधिकार सम्पन्न वागमती एकिकृत विकास समिति
१५	निर्वाचन आयोग
१६	स्थानिय पुर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग <u>क१ समुह(तुलनात्मकरूपले "क" समुह भन्दा कम कार्यबोझ, श्रोतसाधन र सुविधायुक्त साथै सरुवाको चाप भएका)</u>
१	गृह मन्त्रालय
२	स्वास्थ्य मन्त्रालय
३	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग ।
४	सिंचाई विभाग ।
५	सिंचाई आयोजनाहरू (बागमती, सुनसरी मोरङ आदी)
६	पुनर्निर्माण सम्बन्धी आयोजनाहरू
७	सर्वोच्च अदालत

सि.न.	लेखा अधिकृत/लेखापाल/सह-लेखापालहरूको हकमा
<u>क समुह (तुलनात्मकरूपले उच्च कार्यबोझ, श्रोतसाधन र सुविधायुक्त साथै सरुवाको चाप भएका)</u>	
१	परराष्ट्र मन्त्रालय/ राहदानी विभाग
२	संसद सचिवालय
३	सडक विभाग तथा मातहतका डिभिजन सडक कार्यालयहरू
४	सडक आयोजना/ योजनाहरू (मध्य पहाडी लोकमार्ग, काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार, गल्छि त्रिशुली मैलुङ स्याप्रुवेसी रसुवागडी सडक आयोजना, अरुण तेथ्रो प्रवेश मार्ग आयोजनाआदी)
५	आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय एडिभि
६	हुलाकी सडक आयोजनाहरू
७	सडक पुल आयोजनाहरू
८	शहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालयहरू
९	भवन निर्माण तथा संभार डिभिजन कार्यालय ।
१०	खानेपानी आयोजनाहरू (मेलम्ची खानेपानी , दाश्रो साना शहरी आदी)
११	सिंचाई डिभिजन तथा सब डिभिजन कार्यालयहरू ।
१२	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरू
१३	जनताको तटवन्ध कार्यक्रम तथा नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू ।
१४	अधिकार सम्पन्न वागमती एकिकृत विकास समिति
१५	स्थानिय विकास मन्त्रालय अन्तरगतका आयोजनाहरू
१६	स्वास्थ्य सेवा विभाग
१७	राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र, राष्ट्रिय एड्स तथा यौनरोग केन्द्र, जनस्वास्थ्य प्रयोगशाखा, राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचार केन्द्र
१८	केन्द्रीय , क्षेत्रीय र अञ्चल अस्पतालहरू ।
१९	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयहरू(निजामती सेवा नियमावली २०५० को अनुसूची १६ मा उल्लेखित क बर्गमा पर्ने जिल्लाहरू बाहेकका) ।
२०	अनौपचारिक शिक्षा केन्द्र , पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र ।
२१	भुमिगत सिंचाई परियोजना
२२	जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरू ।
२३	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू (साना /ठुला सवारी बागमती , मोटरसाइकल बागमती , नारायणी विरगंज, गण्डकी पोखरा, लुम्बिनी, कोशी र भेरी)
२४	सिंचाई आयोजनाहरू (सिक्टा, रानिजमरा)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

लेखा नियन्त्रक कार्यालय

नेपालमन्तार, काठमाडौं

सि.न.	उपसचिव(लेखा)को हकमा	सि.न.	लेखा अधिकृत/लेखापाल/सह-लेखापालहरूको हकमा
८	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालय		

क१ समुह(तुलनात्मकरूपले "क" समुह भन्दा कम कार्यबोझ, श्रोतसाधन र सविधायक्त साथै सरुवाको चाप भएका)	
१	खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रीय कार्यालय, डिभिजन तथा सब डिभिजन कार्यालयहरू ।
२	सिंचाई आयोजनाहरू (बाग्मती, सुनसरी मोरङ आदी)
३	भन्सार कार्यालयहरू (त्रिभुवन विमानस्थल, विरगंज, रानी, मेची , बाँके , भैरहवा) ।
४	राजस्व अनुसन्धान विभाग तथा इकाई कार्यालयहरू
५	ठुला करदाता कार्यालय
६	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय
७	निर्वाचन आयोग(निर्वाचन हुने अवस्थामा)
८	जिल्ला विकास समितिको कार्यालयहरू ।
९	दोश्रो एकिकृत सहरी विकास आयोजना
१०	भुकम्प आपतकालिन सहायता आयोजना केन्द्रीय कार्यान्वयन एकाइ (CLPIU) र जिल्ला कार्यान्वयन एकाइ (DLPIU)
११	गरिव घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय
१२	जलवायू प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना

अनुसूची २

सि.न.	उपसचिव/लेखाको हकमा
१	सूचना तथा संचार मन्त्रालय
२	बातावरण मन्त्रालय
३	शिक्षा मन्त्रालय
४	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय काठमाण्डौ, समन्वय कार्यालय, भुक्तानी केन्द्र लैनचौर ।
५	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय ललितपुर , मोरङ, कास्की, रुपन्देही दाङ, बाँके, धनुषा, कैलाली, चितवन र सुर्खेत।
६	कृषि व्यवसायिक तथा बजार विकास कार्यक्रम ।
७	परिक्षा नियन्त्रण कार्यालय ।
८	शिक्षा विभाग
९	संस्कृति पर्यटन तथा नागरीक उड्डयन मन्त्रालय ।
१०	नापी विभाग ।
११	व्यवसायिक कृषि विकास तथा व्यापार प्रवर्धन आयोजना ।
१२	राजस्व अनुसन्धान विभाग
१३	स्थानिय विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनाहरू
१४	आन्तरिक राजस्व विभाग
१५	अर्थ मन्त्रालय

सि.नं.	लेखा अधिकृत/लेखापाल/सह-लेखापालहरूको हकमा
१	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय काठमाण्डौ, समन्वय कार्यालय, भुक्तानी केन्द्र लैनचौर, ललितपुर ।
२	
३	काठमाण्डौ उपत्यका भित्रका मालपोत कार्यालय ।
४	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू (सगरमाथा , जनकपुर, धौलागिरी, राप्ती, मेची ,सेती र महाकाली)
५	कृषि व्यवसायिक तथा बजार विकास कार्यक्रम ।
६	भन्सार कार्यालयहरू (अनुसूची १ बाहेक)
७	व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्र ।
८	परिक्षा नियन्त्रण कार्यालय ।
९	शिक्षा विभाग।
१०	भुमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र ।
११	शिक्षा कार्यालयहरू (पुल दरबन्दी)
१२	तराई जिल्लाका भुसंरक्षण कार्यालयहरू ।
१३	तराई जिल्लाका बन कार्यालयहरू
१४	सहकारी प्रशिक्षण केन्द्र, काठमाण्डौ ।
१५	भु सूचना तथा अभिलेख विभाग ।
१६	संस्कृति पर्यटन तथा नागरीक उड्डयन मन्त्रालय ।
१७	नापी विभाग ।
१८	भुमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र ।
१९	धरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय काठमाण्डौ
२०	व्यवसायिक कृषि विकास तथा व्यापार प्रवर्धन आयोजना ।
२१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु आरक्षहरू ।
२२	नगरपालिकाहरू (काठमाण्डौ उपत्यका र तराइका जिल्ला स्थित)
२३	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग
२४	सिचाई विभाग
२५	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय,
२६	अध्यागमन कार्यालय एयरपोर्ट ।
२७	जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरू ।
२८	महिला तथा बालबालिका कार्यालय ।
२९	लोक सेवा आयोग र अन्तर्गतका कार्यालयहरू
३०	भुमि विभाग अन्तर्गतका आयोजनाहरू
३१	व्यवसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना(PACT)
३२	नयाँ सहर विकास आयोजना समन्वय कार्यालय
३३	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना समन्वय एकाइ
३४	गहरी शासकिय क्षमता तथा विकास कार्यक्रम

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
गोर्खा नियन्त्रक कार्यालय
अनामकोठी

अनुसुची ३

माथी अनुसुची १ र अनुसुची २ मा उल्लेख भएका कार्यालयहरु बाहेक अन्य कार्यालयहरु साधारण प्रकृतीका कार्यालयहरु मानिनेछ ।